

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁR NAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt.

Negyed évre 1 frt.

Felolós szerkesztő: Fehér János.
Főmunkatárs: Révész Lajos.

Kiadóhivatal: a Magyar Nyomda
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előzetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.
Lapunk számára hirdetőket elfogad a Reuter Irtóház és a Magy. Távir. Iroda hirdetői irodája
Budapest, Grassanoth u. 1.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DIJA:

100 szög 2 frt., ezenül minden megkezdett száz szónál 50 krral több.

Néhány őszinte szó.

Az ember élete semmi egyéb, mint a létért való folytonos küzdelem. Az egyik könnyebben, a másik nehezebben boldogul s játsza le szerepét az élet színpadján. Kinek-kinek élete a sors kezébe van ugyan letéve, de minden egyes individuum lényegesen befoly arra.

Igy van ez a nemzetek életével is; a történelem lapjai megdönthetetlenül igazolják. Országok, birodalmak, nemzetek semmiesülnek meg s újak lépnek fel helyettük s így megy ez csendesebben, vagy rohamosabban tovább-és tovább. A »semmi sem tart örökké« fényesen bizonyul be igaznak; intő jelként hűződik azonban mellette az az igazság is, hogy minden nemzet élete addig tartott, míg a küzdelmet győzelmesen kitartani tudta, s a mely pillanatban gyöngébbnek bizonyult, kéréllhetetlenül megkondult fölülte a vész-halál harangja.

A magyar nemzet tengernyi küzdelmet harcolt végig diadallal, nagy áldozatok árán vívta ki a győzelmet, hőseink ezrei hullottak el »az életért«, mert az ellenség százai akarták kiirtani, — de az Isten s bátran mondhatjuk, ők maguk sem engedték ezt.

Manapság — hál' Istennek — nem szólják harci riadók véres csatákba, nem bömbölnék folyton hazánk szent földjén az ágyúk, s a béke úgy-ahogy egyelőre biztosíva van. Nagyon csalódnának azonban, ha azt hinnék, hogy most már egészen gondtalanul nézhetünk a jövőbe s ha jól fegyelmzett s gyakorlott katonaságunk van, nemkülönben a legujabb találmányú fegyverek s páncélingek birtokában vagyunk, — nincs mitől tartanunk.

Sajnos, a valóságban a külellenségnél sokkal veszedelmesebb bellellenségeink is vannak

A magyarság a nemzetiségek különböző fajaival alkotja a magyar birodalmat, a melyek most nemzetiségi énjük olyatén tudatára kezdenek ébredni, mely bomlasztólag hat a békére, küzdelmet provokál s ha egyesek nem is gravitálnak kifelé, valamennyien azonban arra törekzenek, hogy quasi egy-egy külön országocskát, államot alkossanak, teremtsenek maguknak a magyar birodalom határai között. Lehetnek sokan — tán a többség — kik ezt nem ily színben látják, annyi azonban bizonyos, hogy nem fogják tudni kellően megokolni ama szapora tüneteket, a melyek legujabban a különböző nemzetiségeknél léptenyomon mutatkoznak.

Erdély bérci között a románok, Dráva-Száva között a horvátok, szerbek, a Kárpátok bérci között, alatt s azonkívül sok helyen, a tótok mozognak s hangosan követelnek maguknak — igaz — jogegyenlőséget, de olyasvalamit — a mit ha szájuk-ize szerint adunk meg, komolyan kérjük, mi marad a magyaroknak?

Nem akarjuk állítani — Isten ments, — hogy ilyes tünetekkel s követelésekkel a multban is nem találkoztunk, de azt hangsúlyozni merjük, hogy a baj most akútabb jelleget kezd ölteni s pedig egyszerűen azért, mert az idők szellemével párhuzamosan a nemzetiségi mozgalom is nyert erőben s intensívításban, s erősebb lett a létért való küzdelem. Már pedig azt, nagyon is egyszerű dolog belátni, hogy ha hazánk a kívánt darabokra szaggatattik, mi kevesebben, vagy legalább is nem

maradunk annyian, hogy magunkat a bekövetkező veszélyek ellen megvédehessük.

Azt tehát tőlünk senki rossz néven nem veheti, hogy a bajt előre látva, azt kikerülni óhajljuk, vagyis egyszerűbben szólva, hogy magunkat föntartani akarjuk s bár igaz, hogy ily szempontból méltányos lehet a nemzetiségek küzdelme is, de hát hiába, küzdelem az élet, az erősebb győz s biztosítja magának az existenciát! Igy van ez megállapítva a sors könyvében; ez ellen tiltakozni semmit sem ér, ezen igazságot lehelte az ihletett költő lelke is ezen szavakkal: »Vagy jöni fog, ha jöni kell, a nagyszerű halál...«

Nem veheti tehát — ismételjük — senki rossz néven tőlünk ama törekvést, ha fenn akarjuk tartani hazánkat, ha a magyar génuszt hazánk határai között mindenütt és mindenkor érvényesíteni igyekszünk, ha élni akarunk azon jogunkkal, melyet Isten adott, melyet őseink drágá áron szereztek meg. Nem lehet tehát semmigen bűn ezen nemzeti törekvésünk! Ellenkezőleg, nem érdemelők meg, hogy életben hagyassunk egy pillanatnyira is, ha ezen, nem csupán jogunkkal, de kötelességünkkel élni nem tudnánk!

Az állameszmének hiányos értelmezése az tehát, mely odakonkludál, hogy a nemzetiségnek adjunk még többet, mint a mennyit adtunk. Az állapotok és viszonyok nem ismerésére valló állítás, hogy a lőt nemzetiségi mozgalom, melynek keresztneve: pánszlávizmus, tán nem is létezik, vagy legalább nem öltött oly nagy arányokat, mint azt az éppen a Felvidéken lakó magyarság tudja és tapasztalja s egyáltalán, hogy nem egyéb, hazafias

T Á R C A.

Zenóbia.*

Elbeszélés a római császárok idejéből.
Irtá: RÉVÉSZ LAJOS.
(A »Felv. Híradó« eredeti tárája.)

A fölkelő nap még csak csúcsát aranyozza meg az óriási Kuffu-gúlának, melynek lábánál szélesen terülnek el a palmyrai hadsereg főfőhérs sátrai. A sátrak között meginduló sürgés-forgás s a felhangzó vig-dal mutatják, hogy a búske Aurelián nem fogja készülletlenül és lehagoltan találni ellenét.

Zenóbia sátra ott áll a sátorvaros közepén; a csúcába illesztett zászlót nyugoti szellő lengeti gyengén és sűg neki borzalmas dolgokat, melyeket az immár nagyon közel levő Aurelián táborában látott.

Elmondja neki, hogy mint lobog a császár szemében a remény lángja, hogy »a búske asszonyt« legyőzi. Elmondja, hogy miként rohan seregével tikasztó nappal és borzalmas éjelen, hogy minél előbb le számojjon ellenével. S hívja magával, ki Aegyptus földéről, hogy a felidézett bosszú menyköve itt ne találja. Hívja magával, ki Aegyptus földéről, hól szét-tépendő rogyait véres sárba tapodják kevély elleni!

Haragos csattogással verdesi szárnyával a zászló magától a szellőt s kevélyen csapkod az égnek, hogy fiait: a palmyrai tábor katonáit nézhesze nem félt szemekkel.

Puha kereveten ül sátrában Zenóbia. Mellelette két felől két leánya; két feslő bimbó között a teljes pompájában diszól rózsza.

* Lásd a »Felv. Híradó« 13. és előző számait.

Szép szeimeit az anyai szeretet legbensőbb melegével elgelteit két kis fián, kik a kerevet előtt elterülő lágy perzsa szőnyegen üzik gondatlan játékaikat s azallat édes öleléssel karolja magához leányait.

— Oh, hallgass meg szerető gyermeked kérelmét — esdekel a kisebb leány atótleve anyja nyakát s könyöktől fatyolos szeimeit kérően emelve rear. Bíz a harcot kitünő vezéredre, Longiniusra s maradj te éretted aggódd gyermekeid körében.

— Nem, csak ezt ne kéréd tőlem édes gyermekem, — csak most ne! Most az egyszer ne! szólt meleg, de határozott hangon Zenóbia. Most az egyszer meg s ígérem, utóljára veszem a kardot kezembe, melylyel atyatek halálát megboszultam. Most az egyszer meg, hogy éreze kevély Aurelián a »gyenge asszonyt« karjának súlyát. Hadd lassu, hogy a villám nem sebessebb, Isten haragja nem súlyosabb Zenóbia kardjánál, Aztán soha többé. De most az egyszer kérjétek atyatek szellemét, hogy kísérjen a magasból s vezesse karomat, ha netalán eltévedne az!

— Oh ne menj, ne hagyj magunkra! Könyörög a leánya tovább is, nem tudván, mi az a dicsőség után való vágakozás. Ki véd meg téged a villámok repülő nyilaktól? Ki véd meg a haragos süvöltéssel rohanó dardaktól? Ki vigasztalja, ki batorítja s ki védi meg szerető gyerekeidet, ha te nem léssz velünk?!

— Vigasztallak s batoritlak én! szól hűgát atótleve a nagyobb leánya.

— S megvédelek én! felelt felemelkedve a szőnyegről a 10 éves Odenatus.

— Oh ne neves! folytatta tüzzel, amint e szavaira nénje bánatos arcán halavány mosoly lebbent át

Ne neves! Jussom eszedbe a tegnapi nap. Nem én voltam-e, aki három nyilvesztőt egymás után röpítettem a célba, míg a tied csak egyszer talált? Nem én voltam-e, aki Longinius fiat, a már fegyver hordó Pompeiust legyőztem a futásban?

Kiszaladt az örömeink könyve Zenóbia szeimeiből kis fiának ezen a gyermeket hősieségén s olyan boldogan remélte e gyermekben Palmyra jövendő hatalmas urakodóját; ilyen biztató, édes reménnyel volt telve egész lelke...

Úgy-úgy királynő, hadd hulljanak szeimeidből a boldogság enyhítő könyvei.

Ki tudja, jön-e vissza valaha a perc boldogsága, vagy sem?

Ki tudja, érzi-e lelked a reménynek, a biztató jövőkét ezt a teljességét valaha, vagy sem?

E mostani érzés közepette megrezgett lelkében egy gondolat: helyesen tette-e, hogy gyermekeit, legfeltebb kincseit, magával hozta a vérontás s színlhelyére, de aztán egészen megnyugodott abban az első elhatározásában, hogy sehol nem lehetnek övéi biztosabbak, mint az ő közelében.

Aurelián pedig ezalatt egészen közel ért a palmyrai sereghez. A kémeik sietve hozták hírl, hogy nincs már egy napi járó földre sem.

Es Zenóbia kiadta a jelt a kürtösöknek, hogy hívják egybe a táborot.

Rövid időn rendben, sorban állott az egész sereg. Látszott, hogy kitünően vannak fegyelmzeve.

Előre meg volt már állapítva, hogy Aurelián közeledtének híre a palmyrai tábor eléje megy s megerősített helyüktől távolabb, egy jól kiválasztott s alkalmas helyen kényserit a római legiókat útközetre

humbugnál. Pedig ilyes hangok hallatszottak csak a minap egy elterjedt napilapban, a mi, nagyon természetes, éppen kapóra jött a nemzetiségi mozgalom vezetőinek.

Mi a magunk részéről ezt semmiképp sem írhatjuk alá s bár a legnagyobb fájdalommal, de kénytelenek vagyunk elismerni, hogy igenis nemzetiségi mozgalom létezik a Felvidéken s a legújabb egyházi politikai program megengedett tárgyalásának ürügye alatt számos helyen elementáris erővel nyilatkozott meg s ennek lételet maguk a nemzetiségek sem veszik tagadásba, — sőt: nyíltan vallják s hirdetik azon örvendetes jellenséget, hogy már maga a nép is átlát a szitán s kész vezérférfiát követni. Már pedig, akármint is mondjanak, ez a magyarságra nem lehet mindegy, mert Magyarországnak magyar országgá kell lennie, mint Kossúth Lajos mondotta.

Uhljárík Szende.

Turóc vármegye közegészségügyi viszonyai 1892-ben.

A megyei tisztviselői jelentése szerint az elmúlt év általában véve kedvezőtelenné mondható a népesedési mozgalmakra való tekintetből. A születések és elhalalozások közt lévő aránytalanság az oka a kedvezőtlen állapotnak. Ugyanis 1808 születési számmal, 1875 halálozási áll szemben.

Mint más években, úgy a múlt évben is a rendszeresen előforduló szokott kórnekem figyeltettek meg, melyek az éghajlatnak és évszakoknak megfelelőleg szabványosan nyomtak előtérbe. Nevezetesen: a tavaszi és őszi hónapokban a légutat lobos bántalmái, a nyári hónapokban az emésztő szervek és a tüleikben az izületi csúszos bántalmak észleltek. A tüdőgümőkör e vármegyében az idén is ép úgy, mint általában minden évben, csak igen kevés áldozatot szemelt ki magának. Pedig a tüdőlob a leggyakoribb halálokok közé tartozik. És csodálni lehet, hogy nálunk a zord tél, s a népek az erdei famunkákra való utaltsága, továbbá a hitvány ruházat s a még hitványabb táplálkozás folytán a tüdőlob nem tartozik a gyakoribb betegségek közé! Gyakoriban azonban nálunk, az elterjedt faüzletnél fogva, a favágás alkalmával kikerülhetlen végzetlanság folytán a szerencsétlenség. Ily módon évenként több egyén találja halálát az erdőn, több egyén pedig végtag-törést kénytelen szenvedni.

A járványos betegségek közül a következők észleltek:

1. Január hónapban az influenza lépett fel megyeszerte. Halálest, az influenzához szövődött tüdőlob folytán, ritkán fordult elő. Jellemző, hogy mielőtt az influenza fellépett, az addig uralgott vör-

heny azonnal megszűnt, és az utolsó influenzaeset után ismét, közvetlenül mutatkozott a vörheny.

2. A kanyaró járványosan uralkodott, különösen Dubován, Felső-Stubnyán és Szklenén. Ezenkívül elszórtan észleltetett több községben. Megemlítsérem, hogy nemcsak gyermekeknél fordult elő ezen betegség, hanem felnőtteknél is.

3. A vörheny kizárólag gyermekeknél fordult elő, még pedig szórványosan. Hat esetben roncsló toroklob szövődött hozzá, melynek következtében két gyermek meghalt 4 azonban felgyógyult.

4. A roncsló toroklob általában csak kilenc esetben észleltetett; a betegek közül hét meggyógyult, kettő meghalt.

5. A hashagyó néhány esete észleltetett, a különböző községekben, de csak három esetben volt rossz kimenetel.

6. A szamar-köhögés szintén több községben észleltetett.

7. Az ázsiai kolerának e megyében egy áldozata volt, és pedig egy Budapestről utazott munkás, a ki Stubnya-fürdőn a vasutról letétt. A beteg bár gondosan ápolgatott, 8 óra múlva a vasutról való letétel után meghalt. A hulla felboncoltatván, az ázsiai kolera feltétlenül megállapítható volt. Rutkán egy odaváló fiatal nőt is szintén az ázsiai kolera tünetei mutatkoztak; a betegség dr. Petrik Otto egyetemi tanár próbája szerint csakugyan ázsiai kolera volt. Ezenkívül még Rutkán, Szucsányban és Blatnicán egy-egy koleragyánus egyén halt meg, a kikről a boncolás alkalmával kitűnt, hogy haláluknak oka nem a kolera, hanem más betegség volt.

8. Az év végén a trachoma állása a járvány-lepte községekben a következő volt: Vrickón 228, Felső-Stubnyán 120, Szklenén 100, Alsó-Turcseken 7, Felső-Turcseken 29, Hadvighán 18, Dubován 48.

A vármegye területén csak egy kórház van, a megyei kórház, Mártonban. E kórház jövedelmét húsz ezer frtnyi tőke után jóról kamat és 66 krajcár napi apolási díj képezi. Ebből fedeztetnek a kiadások, u. m. az apolóné, az orvosok, az igazgató és a felügyelő fizetési, továbbá az épület fenntartására szükséges kiadások, gyógy- és költészek, orvosi műszerek, a berendezés és élelmezés költségei. A kórház 24 beteg számára van berendezve.

A halálesetek száma a megye területén a múlt évben 185-el volt nagyobb, mint az előző 1891. évben. Átlagos számítás szerint minden ezer ember közül meghalt 37. A halálozás különösen nagy volt a gyermekek közt. 1875 halálesetből 927 esik az öt éven aluli gyermekekre, vagyis 50%. Dr. Haas Jakab főorvos abban találja e nagymérvű gyermekhalandóságot, hogy a szülők részéről hiányos a felügyelet és a beteg gyermekek ápolása, továbbá az egészségtelen, nyirkos és bűzös levegővel telt lakásokban. A járványos betegségekben szenvedő gyermekek elkülönítéséről szó sincs. Egy vagy két szobában 15, sőt 20 lakos is található, sőt még az apró háziállatok is szaporítják a lakosok létszámát. Könnyű el-

képzelni, mily rossz levegő van az ilyen lakásokban; mindazonáltal csak a természet szellőztet, mert a lakosok az ablakot tűzfá, kémeléből egész télen ki nem nyitják.

A védhímlőoltást 6 orvos 2068 gyermekre végezte. Az oltó anyag kizárólag nyirk-termelő intézetekből szereztetett be s a karról-karra való oltás teljesen be lett szüntetve. A vármegye területén 5 gyógyszerár van. Az egészségügyi személyzet áll: 13 orvos, 1 sebész, 5 gyógyszerész, 1 állatorvos és 32 okleveles szülész-nővér.

Ezek azon adatok, melyek Turóc megye 1892 évi közegészségügyi állapotát főbb vonásokban jellemzik.

Liptó vármegye közgyűlése.

Liptó vármegye bizottsága f. h. 10-en tartotta Kürthy Lajos főispán elnöke alatt rendes tavaszi közgyűlést. A közgyűlésnek nagy érdeklődéssel néztek elébe, mert a napirend 21. pontján Zemplén megye és Budapest főváros felirata, a magyar kormány egyházi politikájának helyeslése tárgyában volt kitérve. A megyeház nagy terme zsúfolásig meg is lett és a hallgatóság nagy része állva hallgatta végig a hosszú tanácskozást. A főispán ismerve a rendkívüli érdeklődés okát, eltért a megállapított napirendtől és a felvett egyházi politikai program tárgyalását előbbre tette. A főispán megkérte mindazokat, kik a tárgyhöz hozzá akarnak szólani, hogy tartsanak meg nyugodtságukat, mert a kedélyek országsszerte úgy is fel vannak már izzgatva. Az első szónok Plathy Gyula volt, ki az allandó választmány javaslata folytán azt indítványozta, hogy Liptó vármegye, Budapest főváros törvényhatóságának Zemplén megye példájára — a képviselőházzal és a miniszterelnökséggel feliratott intézzen, oly értelemmel, hogy Liptó megye közönsége a kormánykormány egyházi politikai programját helyesli és a kormánykormány bízalmat szavaz. Az indítvány zajos tetszettel fogadtatott. Kevesebb tetszésnek örvendett Rakovszky István, kamarás, hosszabb beszéde az indítvány és általában az egyházi politika ellen. A szép szavakkal és hévvel előadott szónoklatnak nagyon is felekezeti színezete volt elvtársá Dr. Kurimszky Antal prépost a tisztviselőket és a kormány egyházi politikáját támogató férfiakat meg sértő szavakkal is illette, mire óriási zaj támadt, melybe közbe-közbe gyűlt a harsogó ellál is. Többen nem szóltak az indítvány ellen, sőt ki mellünk, hogy nemzetiségi sem akadt, ki ellene, vagy a magyarság ellen csak egy szót szólt volna is. De hallottuk az indítvány mellett néhány hazafiságot átlengett beszédet. Mint-hogy az említett két ellenzéki szónok katolikus szempontból itélte el az egyházi politikai programot, Szmrecsányi Arisztid, mint jó katolikus, jó lelkiismerettel helyesli a kormány egyházi politikáját; vallási meggyőződését alárendeli a haza érdekének. A hazafis beszédet lelkes eljenzéssel fogadtak. Szentiványi József kiemelt lelkes beszédében, hogy ő mint lutheranus, épp úgy szereti vallását, mint más a magáét,

Előre megállapodtak abban, hogy nem engednek Aurélián seregeinek pihenést.

Es megindultak.

Érezte minden palmyrai, hogy eljött a döntő pillanat, mely határozni fog ifjú birodalmuk jövőjét föl.

Megszűnt a könnyelmű tréfa és a dal s helyette komoly elszántság ült a szemekbe, arcokra.

Nem haladtak egy órányira sem, mikor már szembe találtak a római sereg előcsapatát.

Es azonnal, várakozás nélkül, röpülő ölyveknek neki zúdultak a kimerült hadnak s mi előtt azok magukhoz térhetek volna, szétszórták, megsemmisítették; úgy, hogy mire Aurélián a törzsszel megérkezett, csak romjait találta előcsapatának.

Aztán megindult a harc, az igazi, a döntő; melyből csak az egyik fél fogja elhagyni az adózó ütközti helyét.

A római légiók vérszomjás duhvel, mint a zsákmány után futó sakál, rohantak a palmyraira; vészes ordításuk jésztó módon töltötte be a forró légkört. Zenóbia emberei némán, céltudatos elszántsággal és higgadsággal verték vissza az első szörnyű rohamot.

A második támadást aztán már nem volt ideje megtenni a római légióknak. Zenóbia, mint a sebes villám, vezette néma seregét a gyűlölt ellenség hadaira.

Es ez volt a döntő perc, ez volt az élet-halál tusa legszörnyűbb pillanata.

Ez a varatlan, ez a hirtelen, ez a feltarthatlan roham vagy lesöpri az ellenfelet, vagy a támadó fél serege bomlik szét annyira, hogy erejét vesztetten könnyű lesz vele elbanni.

Zenóbia is, serege is remélték, biztak benne, hogy az első eset teljesedik.

S úgy látszott, a szerencse istennője a vakmerő asszony partjára állt.

A harcdzert római légiók meginogtak; az első sorok, melyek a szörnyű roham útjába estek, tehetetlen tömegként vettek a mögöttük állókra; s ekkor hagyta el az első hang a palmyraiak ajkait. Egy buzditó, egy diadalmas kiáltás, mely úgy hangzott a római vitézek fülebe, mint a halottat sirató tárogtó búgása.

Es megrendültek a többi sorok is; A győzelem biztosnak látszott. Aurélián tehetetlen duhvel, arcpirító szeggyennel ösmerte el, hogy az a 'gyöngye asszony' nagyobb hadvezéri talentum nálánál.

Aztán az öngyilkos kétségbeesésével rohant szembe a palmyraiak ércfalának, keresve azt a csodalatos asszonyt; hadd számoljanak le egymással. Hiszen aki Aurélián seregeit ilyen erővel képes megsemmisíteni, annak kardvasolat nem lesz szeggyen Auréliánnak sem elpusztulni.

Vagy az ő acéla nem tudná megtalálni az utat Zenóbia szívének keresztül?

Igy, vagy úgy, mindegy.

Harmadik eset nincs. Egyik, vagy másik.

Es a széleslyes végzet megmutatta, hogy sem az egyik, sem a másik, hanem az a tagadott harmadik eset történik meg.

Messziről észrevették egymást Zenóbia és Aurélián s biztos volt benne Zenóbia, hogy ez az, akit ő is keresett. A két szempár messziről kereste egymás tekintetét, hogy előbb egymásba mélyedhessenek, mint az a két jó acél.

Aztán rohantak egymásnak jórát és ellenség tömegén keresztül. Az utközét hevében sem ök nem láttak mást, sem öket nem figyelte meg más. Már csak

néhány lépésnyire voltak egymástól, egypár harcolt kellett kikerülnök s kipróbálhatták, melyiknek van biztosabb karja, élesebb kardja.

Es im, ekkor történt meg az a varatlan harmadik eset.

Ott állanak szemtől-szembe. Es Zenóbia vértől párologó kardja erőtellenül lehanyatlik s Aurélián is megfelekedni látszik, vérengző szándékaról. Szemek vívának kardjaik helyett egy-két pillanatt. Aztán Zenóbia szemel elborulnak és esdekelve könyörögnek irgalomért.

Mi történt?

Az történt, hogy a természet örök törvénye érvényesítette magát. A nem harcra teremtett asszony legyőzte az amazont, mikor szemtől-szembe állott azzal, kiről ebben az iszonyú pillanatban is kitűnt a férfias szépség és erő. A táborban, harcban felütt csaszárban is felbédrt a férő, mikor szemel belemelyedtek az első hozzá méltó szép asszony langoló szemébe.

Mindkettőjük szemében felolvadt a gyűlölet vulkánja egy egészen másnemű lánggá s mindkettő tisztában volt azzal, hogy e pillanattól kezdve sorsuk egymás kezében van.

Szó nem röpött el ajkukról s már mindent elmondtak egymásnak.

Aurélián megfogta Zenóbia lovanak kantarját s vezette ki magával az ödökió harc veszedelméből.

Észrevették ezt a palmyraiak s ott hagyva a rómaiakat megingatott sorait, rohantak kiralyójuk megszabadítására. Ezzel a már kivított győzelmet kiszalasztottak kezikből s kiralyójukat sem mentették meg, — mert az nem is akart megmenekülni.

Aurélián akartynyába kapta lovát s Zenóbia is öntudatlanul, ösztönzerűleg vágta hegyes kengyelvasát

de itt a haza érdekében van szó és óg azt mondja, hogy a haza mindenek előtt. A tetszésnyilvánításra készült közönséget egészen elragadta Mayer Armin dr. szépen átgondolt és szabatosan előadott hazafias beszéde. Nyolc évszázad — mondja a többiek közt — a vármegye intézmény őskorától fogva, a vármegye sarkköve mindig a liberális elv volt, mely egyértelmű a szabadság eszméjével, a haza léteinek s fejlődésének paladiumával. Ezen paladiumért nem egyszer küzdött a nemzet élet-halál harcot s a győzedelmeskedő szabadság-eszme mentette meg a hazát a végenyességtől. S ha a véres kardot végig hordozták a hazán, a meggyék voltak azok, melyek az eszméért lelkesedve síkra szálltak s azt diadalra vezették. A megéjtett szavazásnak az volt az eredménye, hogy az egyház-politikai program mellett 85-én, ellene 15-én szavaztak. Az eredményt lelkesen megjelénék.

Elfogadtatott továbbá Thuránszky Tamás indítványa, hogy Irányi Daniel elhunytá felett a megye legbensőbb fájdalomt nyilvánítsa s annak emlékeztét jegyzőkönyvileg örökítse meg. Az alispáni jelentésből kiemeljük a következőket: Szel Ignác niszterri tanácsos elnöklété alatt egy miniszteri küldöttség lett megénkbe küldve, hogy a megye pénkezelésélt vizsgálja meg. A váralanul megéjtett vizsgálat során derült ki nagyobb beszámítás alá eső törvényellenes cselekmény. A megye keze alatt levő összes pénzalapot kezeleése a fennálló miniszteri szabályrendelet követelményeivel megegyezőnek találtatott. A tavaszi közgyűlés megtartása április elejéről, május közepére tetetett át. Kürthy Lajos főispán intézkedésé folytán alakított fehér kereszt-egylet szép lendülettel vett és nagy jövőnek néz elebe. A tanügy terén örvendetes haladás észlelhető és a pósta és táviradi ügyben több praktikus intézmény létesítetett. Kekat nagy-selmeci lelkes panaszt emelt, hogy többszörös feljelentése dacára sem bünteték meg azon szűloket, kik gyermekeiket rendetlenül járatták iskolába. Így körülmények közt, mondja, lehetetlen, hogy a tőtajuk gyermek a hazai nyelvet elsajátíthassa. Mattyasovszky Gyula főszolgabíró oda nyilatkozik, hogy már eljárt ez ügyben. Személyesen kereste fel az illető szűloket, de ezek oly szegények, hogy pénzbírságról szó sem lehet és ha elzárással büntetnék az illetőket, a nagy családnak éheznie kellene. Kiszely Árpád tanfelügyelő az egyházi hatóságokat teszi felelőssé. Az állami iskolákban, mondja alig fordul elő iskolai mulasztás. Még több kisebb ügy letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

HIREINK.

— Turócmege közigazgatási bizottsága e hó 12-én tartotta rendes havi üléset. Az egyes előadók jelentéseiből a következőket vettük ki: a kir. pénzügyigazgató jelentése szerint Turócmegeyében a f. év I. negyedében egyes adó fejében befolyt 30038 ft. 84 kr. — ez évi március hóban jog és bélyegilleték címen 2889 ft. 59 kr., bor, hus, cukor és sörfogyasztási adó címen 1489 ft. 61 kr., italmerési adó és illeték címen 6293 ft. 84 kr., illetékegyenérték címen 15 ft. 78 kr. tanítói nyugdíjalap járuléka címen 69 ft.

hadi menje vékonyába s úgy elröptek a gyalog hadak elől, hogy azok nyomukba sem értek.

Mikor magukhoz tértek álomszerű kábultságukból, a palmyrai sereg szét volt szórva teljesen. Zenóbiában akkor ebredt öntudatra — nem ugyan a hős, hanem — az anya.

— Gyermekeim Aurelián! sóhajtottá kéréleg. Mi lesz gyermekeimből?

— Hajuk szála sem görbül meg Zenóbia. Velel együtt ők is a római császár védelme alatt allanak.

És még elég jókor megerkeztek, hogy a palmyrai táborn megmentsék a római legiók győzelmi kevéti.

Elmondjam még a két feinyit sziv regényét? Elmondja azt helyettem tanulságos rövidséggel a történelem.

Zenóbiát gyermekeivel együtt Rómába vitte Aurelián. Ott Hadrian császár gyönyörű palotáját a római pápák lakóhelyét — rendezte be számukra otthonul. Leánya itt előkelő római patriciusokhoz adta nőül; fiából kitünő vitézeket nevelt — és Zenóbiát imádtá élete végéig!

Hanem a palmyrai birodalom, melyet egy asszonynak hősi volta teremtet s melyet egy hősnék asszony volta megsemmisített, nem épült fel soha többé.

Az egész történetből egy ősi igazság tanulsága példázódik az, hogy a természet soha nem igazolja a rendelleneséget s ha valaki rendeltetés ellenére harcra kél törvényével a természetnek, buknia kell s még jó, ha csak önmaga az áldozat s nem egy egész nemzet!

18 kr., keresek és iparkamrai illeték címen 13 ft. 18 kr. összesen 70771 ft. 66 kr. A nm. földm ivelésügyi miniszter úrnak azon rendelete folytán, melyszereint az általános tudóbiróirat alkalmával kisajátított szarvasmarháknak pótlására szükséges állatoknak tavolabbi fekvő vidékekről való közbenebb beszerzése céljából kedvezményes vasuti szállítási díjtételeket engedélyezett, a bizottság az ezen kedvezmény igénybevetelére szolgáló szállítási igazolványoknak megfelelő számban való megküldésé kerte. A pozsonyi kir. pósta és táviradigazgatóságnak átirata, melyszereint egy postahivatálnak Felső-Stubnya községben való felállítását csakis azon esetben hozhatná javaslatba, ha a község a postahivatal fenntartási költségeihez tíz éven át legalább 100 frttal járulna hozzá évenként, — az érdekelte közzéggel nyilatkozat végett közöltetett. Több figyelemre méltó tárgy nem fordult elő.

— Az új iskolai épület felülvizsgálása április hó 15-én befejezetett. A végleges átvétel azonban be alkalommal nem történt meg, miután a kormány megbízottjai több olyan alapos kifogást tettek, melyeknek helyreigazítása mulhatlanul szükségesnek mutatkozik. A helyreigazítás megtételére határidőül május 31-e tuzetett ki, a midőn a most kifogásoltak újból felülvizsgálatnak egy újonnan kiküldendő bizottság által. Az új épületbe május hóra tervezett beköltözködés tehát elhalasztódik és pedig július hóra.

— A magyar tanuló orsz. tornaversenye. A vállalás- és közoktatásügyi miniszter a folyó év május 21. és 22-én tartja meg a magyar tanuló II-ik országos tornaversenyt, melynek programtervezete a következő: Első nap. 1. Felvonulás és oszlopokba felállás. 2. Ének (Hymnus). 3. Az összes intézetek szabadgyakorlata. 4. Szertornazás (osztály és csapatornazás). 5. Versenyfutás (III—VIII. osztály). 6. Díjak kiosztása. 7. Elvonulás. Második nap. 1. Felvonulás. 2. Katonai rendgyakorlatok. 3. Játék. 4. Verseny: a) III. és IV. osztály kötélmászás. b) V—VIII. osztály kötélmászás. c) V. és VI. osztály tavol-ugrás. d) VII. és VIII. osztály magasra ugrás. 5. Díjak kiosztása. 6. Oszlopokba felállás. 7. Ének (Szózat). 8. Elvonulás.

— A német császári pár apr. 20-án vonult be Rómába, hogy részt vegyen az olasz királyi pár ezüst lakadalmán. A fogadtatás szérőfölt pompás volt. Az örök város az ó-korbeli triumfatorok ideje óta nem volt hasonló fenynék és pompának szemtanúja. Ugyanez alkalomból falogatást tesz a német uralkodó pár a pápánál is.

— Vörös kakas. Alsó-Kubiban április hó 16-án a délelőtti 10 órakor kiütött s estig tartó tűz, körülbelül 80 hazat hamvasztott el, köztük a megyeházat, evangélikus templomot, izraelita imaházat, a pénzügyigazgatósági épületet stb. A tűz oltásáról csaknem le kellett mondani az uralkodott nagy vihar következtében, mindazonáltal nagy erőfeszítés mellett estére, lokálizálva lett. A tűz, mint tudatosnk írja, vizyazatlan sagból keletkezett. Folyó hó 18-án Lestyin községben is (Árvamegye) tűz ütött ki s Capovics úrnesternek hazat és gazdasági épületeit emésztette fel.

— A sorozas eredménye Árvamegyében silányan bizonyult. A tudosini járásban 250 hadköteles közül csak 58 találatot alkalmassá. A legények java a sorozás elől Amerikába menekül.

— Árvamegye felső vidékén még egészen tel van. A vidék és utak hóval fedve; alsó vidékén azonban kezd tavaszodni s a gazdák lassankint készülődnek a tavaszi munkához.

— Ildoszeri rendelet. Tekintettel arra, hogy kivall újabb időben az istentiszteletekkel kapcsolatosan több helyütt népgyűléses is tartatnak, ezen gyűlések pedig gyakran hazaellenes nemzetiségi izgatásokra használattak, a helygymnister elrendelte, hogy oly helyeken, melyek habár ideiglenesen is istentiszteletek tartására vannak berendezve, sem népgyűlés nem tartható, sem pedig oly gyűlékezés meg nem engedhető, melynek programjában az egyházi vagy vallási szertartások a közgyűlekről való tanácskozasokkal váltakoznak. Színtűgy nem engedhető meg olyan népgyűlés vagy gyűlékezés, melyre a nép egyházi jelvények (zászlók stb.) előlhorozása mellett jelenik meg.

Ferdinand bolgar fejedelem esküvője Maria Lujza hercegnővel folyó hó 20-án ment végbé Villa Piano-rében. Az esküvőn részt vettek Bulgariának előkelőbb férfiai is. Sztabulov miniszterelnök francia nyelven adott kifejezést a bolgar nemzet határtalan örömeinek, hogy 500 év után ismét lát fejedelmét a bolgar trónon. A miniszterelnök köszönetet mondott az örömapának, a parmai hercegnék, hogy Bulgaria tiszteletét s feltekenyen örízni fogja fejedelmesszonyát.

— Halalozas. Stransky Jakab, stubnya-fürdői jó hiru kereskedő súlyos csupas érte; 19 éves leánya látogatába ment Eszékre novéréhez, a hó megbetegedett s rövid pár napi szenvedés után meghalt.

— A világhírű orosz enekesek 30 tagból álló daltársulata Slaviacska Nadja vezetése mellett ma tartja nálunk előadását a Dom nagy termében. Az érdeklődés a drága helyarák mellett is elég nagyának mutatkozott a hét folyamán.

— A tanítók fizetése. Az országnak közel ezer tantestülete nyújtott be kérvényt a képviselőházhoz, melyben fizetésüknek 600 frtos minimumat szorgalmaztak, a sépdöntőket pedig 400 frttal kerik megállapítani. A szabadvidék part április hó 20-án tárgyalta a tanítók fizetéséről szolo javaslatot. Az értekezlet többé a 25 évvel ezelőt megállapított 300 frtos minimumban állapodott meg. Csaky gróf kutscherminiszter reflektált arra, hogy a velünk szomszédos államokban sem nagyobb a minimum 300 frttal, sőt már ebből is

mintegy, 600,000 frt teher harul az államra s 200,000 frt az első öt év után a korpótlékekkel. A tanítói nyugdíjrendszer is 300 frtos minimumra van — ugymond — fektetve s ennek felemelése a nyugdíjalapot is rákódásoknak tenné ki.

— Széngáz-mérgezések. Liptó-Szt-Miklósról írják lapunknak: Dzur Matyas távozan hazulról, meghagyta feleségének, hogy mikorára hozza jón, jól legyen futve. A szőfógodó feleség az uralkodó télies időhöz mérten tele rakta a kályhát és nyugodt lélekkel várta ha hazaérkező férjét. Az idő későre járván, Dzur né és felment fia aludni mentek. Midőn Dzur hazaérkezett, feleségét és fiát széngáz-mérgezés következtében halva találta. Majdnem hasonló sors érte Kutschera állatorvos családját is. Kutschera két gyermeke szinte széngáz következtében egész napot az eszméletlenül fektet és a komolyabb baj elhárítása csakis a jókor hívott orvos segítségének köszönhető.

HIRDETÉSEK.

5222 tkvi sz.
1892.

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt-mártoni kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a t-zst-mártoni takarékpénztárnak Voska György és társa elleni végrehajtási ügyben Biatnica községben fekvő; a biatnicai 38 sz. tkjében A + 2 sor szám alatt felvett s Voska György és Maria nevére írt ingatlanra, — továbbá az ottani 54 sz. tkjében A I — 48. és + 2. sor sz. a felvett ingatlanokból Voska Györgyöt B 1/4 t. a. 1/2 részben, a 79 sz. tkjében A + 1. sor sz. a felvett ingatlanból ugyanazt B 2. t. a. 1/2 részben, a 252 sz. tkjében A + 1. sor sz. a felvett ingatlanból ugyanazt B 3/4 t. a. 1/4 részben és a 253 sz. tkjében A + 1. sor sz. a felvett ingatlanból ugyanazt B 3/4 t. a. 1/8 részben megillető jutalékra, — nem különben az ottani 268 sz. tkjében A + 1. sor sz. a felvett s Voska György és neje szul. Liska Maria nevére írt ingatlanra, ugyszintén az ottani 299 sz. tkjében A + 1. sor sz. a felvett ingatlanból Voska Györgyöt B 1. t. a. 1/2 részben, a 312 sz. tkjében A I — 2. és + 11. sor sz. a felvett ingatlanokból Voska György és neje szul. Liska Mariát B 9 t. a. 3/4 részben, és végre a 387 sz. tkjében A + 1. sor sz. a felvett ingatlanból Voska Györgyöt B 4. t. a. 1/4 részben megillető jutaléka 837 frt 50 kr. ezennel megállapított kikiltási árban az árverést elrendelte és hogy a tennebb megjelölt ingatlanás az 8193. évi április hó 29-ik napján d. e. 10 órakor Biatnica községben a község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiltási aron alól is el fog adatni.

Árverezeni szandékozók tartoznak az ingatlanás kikiltási árának 10/100-át készpénzben vagy óvadék-képes érték papírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy pedig a banatpenznek a bíróságnál felt előleges elhelyezéséről kiltított szabályszerű előmervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint tkvi hatóság.
T-Szt. Mártonban 1893. évi január hó 25-én.

Fekete,
kir. táblai bíró

VÖRÖSHERE

nagyszemű arankantés,
10, 25, 50, 100, kilos zsákokban
államilag plombozva

kilonként 76 kr.

5 kilós plombozott postaszák

4 frt utánvétért kapható

GRÓF TELEKI ÁRVÉD DRASSÓI
uradalmában u. p. Szerdahely.

Lohereminta, valamint más vetőmagvaink
mintáival kívánatra ingyenért bérmentve
szívesen szolgálatunk. 6—10

Turóci sörfőzöde

részvénytársaság

Turóc-Szt.-Mártonban.

Sörfőzödének építésére ezennel pályázatot nyitunk és fölívjuk a t vállalkozó urakat, sziveskedjenek minél számosabban ezen pályázaton részt venni.

Tervek, költségvetések és egyéb feltételek mindennap az igazgatónal áttekinthetők, ennek távollété esetén pedig Fabry Jozsef úrnál. Bepeseltet ajánlatok f. évi április hó 29-ike délutáni 2 óraján az igazgatónal átadandók. A vállalkozó kötele 2000 frt. banatpenzt készpénzben vagy állami papírokkal letenni.

Turóc-Szt.-Mártonban, 1893. április hó 18-án.

Capko,
igazgató.

ten Kiraly-utoza 12-ik szam.

12-12

HOTEL-JUGIT VON ALLEN HACHARMUNGEN.

A „FELVIDÉKI HIRADÓ“

kiadóhivatalában:

a turóczt.-mártoni Magyar Nyomda kiadásában
megjelent és ott kapható

A MAGYAR KÖZÉPESZTÁLY HÁZINEVELESE NAPJAINKBAN.

Irta: RÉVÉSZ LAJOS.

ÁRA: azelőtt 80 kr., most 40 kr.

A pénz előleges beküldése után a megrendelők
bérmentesen kapják.

MAGAS JUTALÉKOT,

esetleg szabott fizetést adunk ügynököknek, kik törvényileg megengedett sorsjegyek részletfizetés melletti eladásával foglalkozni hajlandók. 3-6

Fővárosi váltóüzlet társaság Adler és Társa Budapestben.

Selyem hamisítvány. Egessünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödördik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiroszallónas lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödördik, csak meggörbül. **HENNEBERG G.**, (cs. k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, hazhoz szállítva, posta-

bér és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szövetéből. Svajczba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. 5

Üzletlebonyolítás végett

tökeletes végeladasat határoztam el aruraktáromnak mely áll:

- 50 drb., ó-német és Barok hálószoba bútorból,
- 50 „ „ „ „ „ étterem „
- 40 „ Salsagarnitúrából,
- 80 paar., almáriumból,
- 150 „ ágyból,
- 80 drb. mosdó és éjjeli szekrényből,
- 30 „ Trumeaux és fiókos szekrényből,
- 300 „ különbözőképe, szép keretekben,
- 120 „ fa- és arcagrámba foglalt tükörből,
- 300 „ gyűrűkkel ellátott Curmisakból,
- 100 „ Salon-, ebédlő-Toilet- és varróasztalból,
- 250 „ ebédlői székből,
- 100 „ szőnyeg- és bőrdívánból,
- 80 „ nyugagy- és ottomanból,
- 1000 drb., kartiszek- és kurszekből.

Továbbá minden e szakmába vágó cikkek rak-táron vannak.

Teschen, Sziléziában. **Pohlner J.** bútorgyár.

A műhely, mely gépekkel és nagy faraktárral berendezve van eladó.

ZACHERLIN

a legjobban elismert rovar-irtó szer.

A bámulatra méltó hatású Zacherlinnek ismertető jelei:

1. a lepecsételt üveg, 2. a „Zacherl“ név.

ÁRAK: 15 kr., 30 kr., 50 kr., 1 forint.

ELADÁSI HELYEK: a megbízó levelek szerint:

Turóc Szt.-Márton:	Fabry József	Liptó-Szt.-Miklós	Trnowsky József
›	Graber Miksa és fia	›	Paika Peter
›	Soltés L.	›	Schavernoch G.
›	Schwarz Kálmán	Mosóc	Perl J. fia
Alsó-Kubin	Hirschfeld Adolf	Námesztó	Neumann Miksa
›	Tiroler József	Rózsahegy	Makovicky Péter
Budatín	Weider H.	Ruttka	Gal Emil
Liptó-Szt.-Miklós	Bodicky D. M.	›	Schulz Adolf

Tót-Próna Skalak Gustav.

	NÄGEL BAU-BESCHLÄGE	Portland-Cement Stuckatur-Rohr	Werkzeuge, Schaufeln, Hauen u. Dung-Gabeln	Landwirtschaft- liche und Näh- Maschinen	bei LUDW. FISCHER in a. r. u. s. d. „Sportfeldhaus“ TURÓCZ-SZT.-MARTON	<i>hätligste Preise! streng reelle Be- dienung!</i>	
--	--------------------------------	---	---	---	--	---	--

Traversen und alte Eisenbahn-Schienen für Bauzwecke.